SVOBODA  СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 86. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 7, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ТРАВНЯ 1988 Ч. 86. РІК XCV

„Тому й спішу подякувати тобі За все, що маю і що буду мати"

„ПРОЦЕС БУВ ПОТРІБНИЙ", — КАЖЕ Д. ЛЄВІН

Ню Бритен, Конн. — Місцевий щоденник „Геральд" з понеділка 2-го квітня ц.р. подав обширну статтю про прибуття до ЗСА Дова Лєвіна, члена Верховного суду Ізраїля та предсідника тричленного суддівського трибуналу, що розглядав справу Івана Дем'янюка, визнавши його винним у злочинах проти жидівства і засудивши на кару смерти через повішення.

Як подає кореспондентка газети Карол Бирнс, суддя Д. Лєвін сказав що процес засудження та виконання присуду є потрібним для того, щоби запобігти подібному голокостові.

Затурбований такими можливостями і долею людства Д. Лєвін заявив: „Це може статися нам, але також може статися і іншим народам. Тому ми уважаємо, що коли є ще воєнні злочинці, то вони повинні бути суджені. Всі повинні знати, що коли будь-хто доконав такі злочини, або коляборував у виконанні тих злочинів, він буде покараний, де б він не був зловлений. В таких випадках милосердя немає"

Після таких заяв і ствердження, що він приїхав до ЗСА щоб говорити до американських жидів про 40-ліття Ізраїля, нічого йому не перешкодило в окремому інтерв'ю говорити про те, що суд над Іваном Дем'янюком був дуже справедливим, об'єктивним; зовсім не емоційним і потрібним. На питання кореспондентів про протест місцевих громадян українського походження під час його перебування тут, суддя Лєвін відповів, що хотілося б щоб ті, які протестують, прочитали 440-сторінковий вирок. Дальше говорив він і про факти та докази і про те, що він „не знає нікого, хто був присутнім на суді, познайомився з фактами і сказав щонебудь проти ведення судового процесу".

„Присуд не був проти українського народу, тільки проти Івана Ґрозного", — сказав суддя. Ізраїльтяни свідомі того, що й український нарід поніс втрати мільйонів людей, вбитих росіянами, але на жаль з цього українського народу вийшов один, відомий як Іван Ґрозний".

Два інші кореспонденти цієї ж газети, Патрик Тібодо і Дейвид Кенні у своїй статті пишуть про присутність Івана Дем'янюка, мол. та про його промову до тих людей, що разом з ним протестували перед судовим

(Закінчення на стор. 3)

Вийшла книжка спогадів українського філолога

Ню Йорк. — У Видавництві „Сучасність" вийшла книжка п.н. „Щаблі — мій шлях до комунізму" Юрія Самброса.

Юрій Самброс (1894-19??) — філолог, рукопис книжки якого ходив по руках в Україні в 1960-их роках. Словами автора, це мемуарні нариси „про тернисту долю людини моєї доби", це також — хроніка очима сучасника погрому українського національного відродження, це спогади з часів перед, під час і після сталінського режиму.

Читач знайде в книжці цікаві епізоди з життя О. Олеся, М. Вороного, М. Хвильового, І. Багряного й інших. Докладніше автор зупиняється над описом портрету Бориса Антоненка-Давидовича, наводить одержані від нього, свого друга, листи, описує зустрічі тощо.

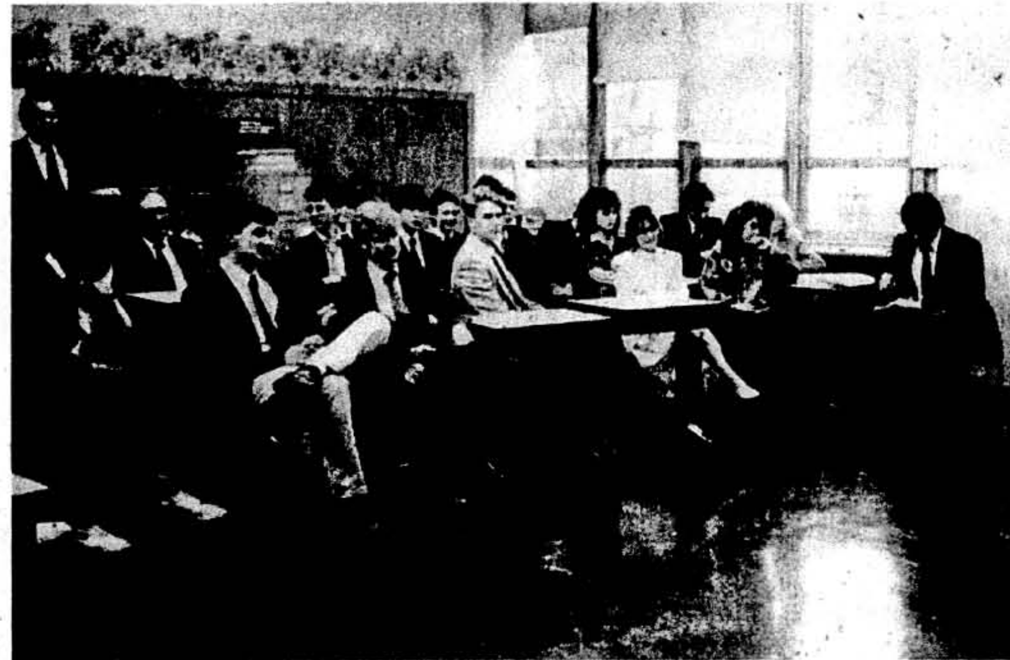
Книжку в ціні 16 дол., можна набути в книгарнях, у видавництві чи його представництвах.

Школа вшанує 1000-ліття

Ню Бранзвик, Н. Дж. — Школа ім. Св. Петра в Ню Бранзвику, Н. Дж. вшанує 1000-ліття Хрищення Руси-України виставкою українських релігійних ікон Мирослави Стойко і концертом.

Відкриття виставки відбудеться в часі поміж 6 і 8-ою годинами вечора у понеділок, 9-го травня ц.р. в Елізабет Анн Сітон меморіял галерії, 175 Сомерсет вул., в Ню Бранзвику.

ПРОЩАЙ ШКОЛО!



Абітурієнти разом з батьками і гістьми терпеливо чекають на прочитання вислідів.

Ню Йорк (ХФ). — У суботу, 23-го квітня ц.р., в Академії та школі св. Юра, де впродовж року приміщується також і Школа Українознавства ОУА „Самопоміч' відбувся третій етап іспитів зрілости — матури, бо два перші це були письмові матуральні іспити з чотирьох предметів, по два на кожну суботу: українська мова і література, історія України, українська культура та географія України.

До усного іспиту зрілости приступили всі ті учні, які з успіхом вив'язалися з усіх предметів письмової матури, а саме: Ярема Бачинський, Таля Гірняк, Наталка Олинець, Гю Рейні, Данило Савицький, Марко Савицький, Юрій Слиж, Іван Хамуляк, Павло Червоняк.

(Закінчення на стор. 3)

І досі сниться...

Ілюстрація до поезії Тараса Шевченка „І досі сниться" С. Караффи-Корбут.

Микола Луків

МАТЕРІ

За все, що маю, дякую тобі,
За все, що маю і що буду мати.
Ночами сняться зорі голубі
І вишні білі на причілку хати.

Немов пилинку світ мене крутив.
Ловив я мрію і мету високу.
Пробач мені, що тяжко завинив, —
Лишив тебе на старість одиноку.

Та й що я знав, коли із дому йшов,
Хіба я міг в ту пору зрозуміти,
Яка святиня — мамина любов,
Яка то мука, як лишають діти.

Аж отепер, коли я батько — сам
І час прийшов стрічать і проводжати,
Я знаю ціну тим святим сльозам,
Які тобі судилося спізнати.

Тому і сняться зорі голубі
І вишні білі на причілку хати.
Тому й спішу подякувать тобі
За все, що маю і що буду мати.

ПРЕСА ПИШЕ ПРО ОБУРЕННЯ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — „Українська громадськість у З'єднаних Стейтах Америки не приховує почуття гіркоти і обурення з приводу судового процесу над Іваном Дем'янюком, який тільки що закінчився в Єрусалимі", — пише Дж. Меннінг в газеті „Ню Йорк Сити Трибюн".

Газета наводить висловлювання багатьох українців. „Вся українська громада в Америці переконана, що Дем'янюк невинний", — сказав Ярослав Гайвас, редактор „Українського Квартальника", що виходить у Ню Йорку. За його словами, судовий розгляд справи в Єрусалимі більше був подібний на „циркову виставу", а на суддів чинилося цілком очевидний політичний тиск, так що вони не мали іншого виходу, як лише оголосити підсудного винним. Якщо б суд виніс оправдуючий вирок, ізраїльський уряд попав би в незручне становище.

Василь Сосяк з Іст Вілледжу обвинувачує „мисливців за колишніми нацистами" в тому, що вони в першу чергу розшукують українських, а не німецьких злочинців воєнних років. Входячи до складу Совєтського Союзу, Україна, на відміну, наприклад, від Західньої Німеччини, не має ні політичної, ні економічної самостійности, підкреслює він. „Українці не можуть постояти за себе, а ось Західня Німеччина може припинити виплачувати репарації Ізраїлеві", — зауважує В. Сосяк, пояснюючи виниклу ситуацію в діяльності мисливців за військовими злочинцями.

„Суд був нечесним, — вважає Ірена Мокрівська з Ріго Парку (Квінс, Н. Й.). — Я думаю, що Дем'янюк невинний. Як можуть свідки пригадати, що відбувалося 45 років тому, якщо вони навіть не пам'ятають, що вони їли вчора на вечерю?"

Газета „Ню Йорк Сити Трібюн" пише, що багато тутешніх українців вважає, що докази, використані проти Дем'янюка, були зфабриковані КҐБ. Одна з працівниць Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету вважає у зв'язку з цим, що „сумніви захисту були цілком обґрунтовані". На думку Роми Гадзевич, редактора газети „Український Тижневик", будь-який американський суд, якби він розглядав справу Дем'янюка, напевне виніс би оправдуючий вирок. Українці в Америці, сказала Р. Гадзевич, намагаються добитися, щоб у майбутньому судові процеси над нацистськими злочинцями відбувалися на американській землі.

Газета перераховує обставини, несумісні з американськими поняттями про справедливий розгляд: тиск на свідків, готовість розглядати КҐБ як джерело інформацій, що заслуговує на довір'я, проведення судового процесу в обстановці неприхованої ворожости до підсудного. Газета з обуренням наводить слова генерального інспектора ізраїльської поліції Давида Кравса, який сказав: „Часом доводиться освіжувати пам'ять декого з потенційних свідків".

Папа назначив делеґацію на святкування в СССР

Рим. — З Ватикану повідомили, що Папа Іван Павло II, в надії на започаткування корисної співпраці і діялогу з Російською Православною Церквою і злагіднення відносин на міжнародному відтинку, найменував 16-членну делегацію, яка поїде до Совєтського Союзу і там репрезентуватиме Римо-Католицьку Церкву на державних святкуваннях 1000-річчя Християнства, які офіційно організує компартія, уряд і урядова Російська Православна Церква під керівництвом патріярха Пімена.

Газета „Ню Йорк Таймс" повідомляючи про це у числі з 5-го травня ц.р., інформує, що державні і церковні відзначення 1000-річчя Християнства на територіях, які тепер приналежні до Совєтського Союзу, відбудуться в червні. Делегацію Ватикану очолюватиме друга після Папи особа в цій Церкві, державний секретар ватиканської держави Кардинал Агостіно Касаролі. До складу делегації входитимуть 10 кардиналів і шість єпископів. Католицьку Церкву в Північній Америці репрезентуватиме голова нюйоркської Архидієцезії Кардинал Джан О'Коннор.

В повідомленні, крім цих двох прізвищ, не називається більше імен церковних достойників, членів делегації. В офіційному комунікаті Ватикану говориться, що, номінуючи таку велику і достойну делегацію на ці святкування, Папа бажав відкрити шлях для поєднання, миру і справедливости яких так конче потребує сьогодні людство.

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ВЕРХОВНИЙ СУД НЮ ДЖЕРЗІ голосуванням 4 до 3 рішив продовжити на 30 днів стейтову допомогу для бездомних, а вміжчасі нижчий суд вирішить стейтовий відклик щоб цю програму обмежити до п'ятьох місяців. В стейті Ню Джерзі майже 700 родин користають з цієї допомоги наглої потреби.

ПРОМОВЛЯЮЧИ В ЧИКАҐО на Крайовому стратегічному форумі — громадська організація, яка пропагує зацікавлення закордонними справами — президент Роналд Реґен виголосив надзвичайно миролюбну промову, в якій розхвалив Совєтський Союз за прогрес в ділянці людських прав і підкреслив американські недотягнення, як бездомність та расову несправедливість. У своїй промові Президент спеціяльно вказав на спроби совєтського уряду відкрити пресу та звільнити політичних в'язнів.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ транспоратації Джеймс Бирнлі заявив, що підвищення швидкости на деяких міжстейтових дорогах до 65 миль не причинилось до зросту смертних випадків. Одначе відмовився від подання будь-яких конкретних даних, говорячи, що це буде подано у його звіті Конгресові.

У ВАШІНҐТОНІ БЮРО індіянських справ подало до публічного відома, що індіянські діти здобувають на шкільних іспитах нижчі оцінки, як 79 відсотків інших дітей в Америці. З огляду на таку ситуацію бюро звернулося до індіянських шкільних рад, щоби вони дали свої пропозиції для розв'язки цієї ситуації. В заряді бюра є 37,917 індіянських учнів, за освіту яких воно відповідає.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ подали до відома у сенсаційній формі вістку про те, що „політика Білого Дому базується на астрологічних припущеннях". Щоби запобігти всяким спекуляціям, речник Білого Дому Марлин Фіцвотер заявив, що правдою є те, що Ненсі і Роналд Реґени цікавляться астрологією, а сам президент Р. Реґен на запит в цій справі відповів: „Жадне моє політичне рішення ніколи не було базоване на астрологічних припущеннях".

РЕЖИМ В ПОЛЬЩІ ЗНОВ ВЖИВ СИЛУ ПРОТИ РОБІТНИКІВ

Варшава, Польща. — Комуністичний режим в Польській Народній Республіці під керівництвом ген. Войцеха Ярузельського, особа яка є радо бачена в Кремлі, знову вжив фізичну силу проти страйкуючих робітників сталеварень в Новій Гуті на півдні Польщі у недалекій віддалі від Кракова. Агентство Ассошіейтед Пресс інформує, що скріплені відділи поліції і працівники державної служби безпеки вдерлися несподівано на подвір'я і до приміщень сталеварень в Новій Гуті, заарештували спочатку 38 робітників, яких режимові спостерігачі вважали керівниками страйків, а тоді почали розправлятись з тими, що ставили спротив і не слухали закликів, щоб робітники розійшлися по домах.

Згадане агентство й інші кореспонденти, які всякими доступними їм способами зібрали інформації про застосування сили проти страйкарів, повідомляють, що поліція, розбивши робітників на групки при допомозі сльозоточивого газу, почала розправлятися з ними гумовими й дерев'яними палицями, прикладами крісів, кулаками й іншими предметами. В окремих випадках поліціянти у своїй озвірілості копали жертву до непритомности чобітьми. 32-ох робітників після того санітари мусіли завести до місцевого шпиталю, а легше пораненим дали медичну допомогу в фабричнії амбуляторії.

Як відомо, з усіх 32,000 робітників затруднених в сталеварнях в Новій Гуті, на страйк вийшло 15,000, які змісця отримали моральну допомогу робітників корабельних доків в Гданську місті народження незалежної профспілки „Солідарність", і робітники фабрик продукції залізничних вагонів у Вроцлаві, які також проголосили страйк.

Очевидно, режим В. Ярузельського не взяв до уваги прохання церковної ієрархії яка назначила своїх посередників для переговорів з робітниками в цілі закінчення страйків. Посередники, під керівництвом публіциста Тадеуша Мазовєцкого, не зуміли навіть розпочати ще розмов у Гданську, як довідались через радіопередачі і з радіостанції „Вільна Европа" в Мюнхені, що режимники роздавили силою страйк в Новій Гуті.

З приводу цієї чергової брутальности режиму проти робітництва запротестувала ієрархія Польської Римо-Католицької Церкви, підпільна „Солідарність" й інші антирежимові групи в Польщі, а також Державний департамент З'єднаних Стейтів Америки і Білий Дім. Марлін Фіцвотер, представник Білого Дому заявив, що брутальність режиму в Польщі може стати предметом розмов між президентом Роналдом Реґеном і совєтським керівником Міхаїлом Ґорбачовим цього місяця у Москві. Ходять також поголоски, що Уряд ЗСА, який недавно зняв економічні санкції проти Польщі, розважатиме над евентуальними новими санкціями, якщо не отримає задовільняючої відповіді з Варшави. В кожному разі польські робітники і „Солідарність" отримали повну покищо моральну підтримку.

У СВІТІ

ГАЗЕТА „ВАШІНҐТОН ТАЙМС" помістила замітку про те, що група противників підписання договору про редукцію ракет середнього і близького засягу з атомовими головками і відтягнення їх з Центральної і Західньої Німеччини оспорює право Міхаїла Горбачова підписувати такі державні договори від імені СССР на тій основі, що такою прерогативою переважно користуються голови держав, тобто президенти, або голови урядів, прем'єр-міністри. М. Горбачов, як відомо, не репрезентує ні того, ні другого уряду. Він є генеральним секретарем ЦК КПСС і може репрезентувати тільки комуністичну партію, не зважаючи на те, що вона є диктаторською і є при владі в Совєтському Союзі вже понад 70 років. Такий міжнародний документ, на думку противників договору, повинен був підписати Андрей Ґромико, голова Президії Верховної Ради СССР, або Ніколай Рижков, голова Ради Міністрів. Підписаний М. Горбачовим договір в інтерпретації міжнародного права, не має жадної вартости. Цю думку підтвердив також директор центру юридичних дослідів в Джорджтавнському університеті Дейвид Копло.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ з Польщі там тепер страйкують понад 20,000 робітників на сталеварнях, корабельних доках і фабриках виробу залізничних вагонів. Страйкуючі робітники домагаються підвишки платень і більшої політичної свободи та відновлення профспілки „Солідарність". Польський уряд і компартія обвинувачують підпільну „Солідарність" і страйкарів в „тероризмі" у відношенні до тих робітників, які бажають працювати. „Ми не будемо толерувати анархії в Польщі", — заявив представник уряду Єжи Урбан. Застрашують робітників і „Солідарність" також керівники комуно-московської імперії, які, згідно з міжнародним правом, не повинні вмішуватись до внутрішніх справ суверенної держави і які дуже денервуються, якщо помітять таке „вмішування" зі сторони Заходу. Лєх Валенса, керівник „Солідарности", є за зміною державної системи і за плюралістичним суспільством. Ієрархія Польської Римо-Католицької Церкви запропонувала посередництво між робітниками і урядом.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило, що у понеділок, 9-го травня, до Москви полетить пакістанець Заін Нурані, який сповняє функцію міністра закордонних справ в уряді президента Мохаммеда Зія уль-Гака. Він зустрінеться з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе. Формальною причиною поїздки Нурані є нібито його участь у церемонії відзначення 40-ліття дипломатичних зв'язків, які існують між Москвою і Ісламабадом, але політичні спостерігачі думають, що головною справою розмов обидвох політиків буде проблема виведення совєтських окупаційних військ з Афганіастну і поворот на батьківщину мільйонів афганців, які втекли з Афганістану перед воєнними діями і жорстокою поведінкою комуністів проти цивільного населення. Минулого тижня Зія уль-Гак позитивно висловлювався про обосторонню дипломатичну співпрацю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 — UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

Матерям — особливий поклін

День Матері — скільки років вже відзначають цю другу неділю травня, як свято усіх матерів у західньому світі, як день в якому їх вітають, поздоровляють, приносять квіти і подарунки.

Здається, немає більш теплого, родинного свята як саме це, зокрема коли ми справді заглибимося в його значення і справді його переживаємо не лише для зовнішньої форми, але і для його глибокого змісту.

Саме цей глибокий зміст повинно Свято Матері мати у нашій спільноті, бо ніхто так як ми не може оцінити всієї любови і самопосвяти українських матерів протягом нашої історії, а вже особливо в останніх її десятиріччях. Українська мати — це не лише опора родини, вихователька дітей. Її завдання були і є куди ширші, куди більше вимагаючі і вагомі.

Бачимо їх, цих українських матерів, у навечір'я їхнього дня перед нашими очами. Безконечною чергою проходять вони: матері-патріотки, які, скріплені гартом духа, висилали своїх синів на небезпеку ув'язнення чи смерти, які стояли довгими годинами у черзі перед польськими чи совєтськими тюрмами, які зі затисненими устами їхали на заслання, або вирушали в далеку невідому дорогу на захід. І коли вони залишали свої рідні пороги, батьківську землю, — де б їх доля не кинула — там завжди вони дбали про новий затишок, щоб створити своїм дітям сурогат рідного дому, навіть у найгірших обставинах глиняної ліп'янки на засланні чи відділеного коцом маленького простору у переселенчих таборах.

Як дуже інакші побутові обставини української родини тепер тут в Америці чи Західній Европі, яка свобода і вигода життя, наскільки менше вимагається в ньому того щоденного геройства, яке було самозрозуміле нашим матерям чи бабуням.

Але, либонь, у важких обставинах життя можна легше виховати дітей на зразкових членів української спільноти, як у сьогоднішніх вигодах, матеріяльному добробуті та політичній свободі.

Чому воно так, не можуть зрозуміти сьогоднішні українські матері і ще менше можуть зрозуміти ті вчорашні, які доживають свого віку, дивуючись тому, що бачать тепер довкруги себе.

Тут не звичайна і самозрозуміла прірва поколінь — тут ще і прірва у національній свідомости та розумінні української ідентичности.

Для сьогоднішніх наших матерів, що мають дітей у періоді фізичного та психічного розвою, їхні матері, а ще більше бабуні, надто вибагливі у своїх вимогах до материнства та ще й українського материнства. Для цих матерів старшого віку і для бабунь, сьогоднішні молоді жінки знову надто поблажливі та ідуть на їхню думку по лінії найменшого опору.

Може б так у День Матері вони таки зустрілися на половині дороги, а передусім може б так молодше покоління пригадало собі усі ті життєві труднощі та цю моральну силу, що мали ті, які доживають у самоті та забутті свого віку, і віддало їм 8-го травня особливий поклін, а з ним вияв любови і поваги.



О. Дуфанець. «Сон».

О. Г.

ЧОГО НЕ ДОГОВОРИВ ОЛЕКСА МУСІЄНКО...

II.

Культ особи, що його тепер засуджується, це не спеціяльний привілей Сталіна; це вислід накиненої Комуністичною партією безконтрольної демократичними засобами правління системи, яка — хоч зміняються люди — незмінна. Цей культ започатковано саме особою Леніна. Те, що створилось довкола особи Леніна, що став об'єктом обожнювання, а його мумія, як колись мумії фараонів для визначення безсмертности, стала реліквією, до якої приходять, мов на прощу, це саме зав'язок культу особи. У згаданому Хрущовському виданні енциклопедії з 1963 року є довжелезна стаття під гаслом „культ особи", що його виводять від молодогеґіліянства, спеціяльно від Фридриха Ніцше, з поясненням, що марксизм-ленінізм викрив суб'єктивістську теорію цього культу. Але вже в нових виданнях енциклопедії цього гасла немає, бо що тоді зробити з культом безсмертного Леніна.

Всі оті постійні відклики до Леніна, мовляв: так сказав Ленін, так заповів Ленін, так учив Ленін... Далі голосно проповідуються у державі диктатури пролетаріяту, навіть тепер у час „гласности", а може тепер більше, і проповідуються від найвищих проповідників, самим генсеком починаючи, до найнижчих, ба навіть вчені-академіки не відмовляються прославляти великого Леніна, як він „переможно крокує по нашій землі". Тут і головна помилка Олекси Мусієнка. Не можна валити одно божище, щоб на його місце ставити друге. А і Мусієнко постійно відкликається у своїй доповіді до нового генсека, до Горбачова, не згадуючи вже самого Леніна.

Не самий Сталін винен у всіх злодіяннях, у тих масових злочинах, які постійно діялися в оцій „імперії зла". Хрущов назвав, хто був відповідальний за голод в Україні і терор проти українців, виявивши головного злочинця в особі Лазаря Кагановича. Але під суд його не поставив, бо він самий належав до гурту співробітників Кагановича. Відважнішим виявився саме Сталін, бо він — коли це було потрібно для партії й імперії — викрив відповідального за злочини періоду великого терору — Миколу Єжова і зліквідував його. Мусієнко постійно відкликається до „чесної і мужної доповіді генерального секретаря ЦК КПСС М. С. Горбачова" і це знову доказ, що справжньої „гласности", справжньої вільної виміни думок немає, бо пощо тоді відкликатись знову до партійних авторитетів, та ще й у Москві. „Гласність" повинна виявити вільну думку кожного громадянина, бо тоді тільки можна сподіватися демократизації. Ще одна риса характеризує відважний виступ Мусієнка, а це брак відваги назвати проблему по імені.

Мусієнко говорить про Україну, але не відважується сказати відверто, що він саме стає на захист української культури, українського стану, що під большевицьким режимом заникає. У нього постійно такі вислови, як „отчий край", „рідна культура", „вітчизняна історія", „вітчизняний письменник" та й немає ясного окреслення, що йдеться про основну проблему, а саме про існування українського народу і його культури. „Гласність" вже давно дозволила в інших країнах соціялістичного бльоку широко розгорнути проблему про право кожного народу на власний національний модель соціялізму і так йде дискусія про болгарський, чи польський, чи угорський модель соціялістичного господарювання. А в Україні все ще покутує отой видуманий Леніном інтернаціоналізм, що покриває в дійсності російський шовінізм, і навіть не дозволено визначити своєї національної приналежности, бо це негайно зацьковують українським націоналізмом; а втерлись такі окреслення, як вітчизняний, чи просто совєтський тож і є один вітчизняний шлях до соціялізму. Лише додумуєшся, що отчий край для українця — це повинна бути Україна, хоч — читаючи — навіть не сумніваєшся, що автор думає про вітчизну з Москвою, як столицею. Щоб не бути голословним наведу одно речення з доповіді Мусієнка, де він критикує вже не Сталіна, чи навіть Хрущова, але ближчого йому Брежнєва: „Хоч як трудно визнавати, але брежнєвське оточення не виявило державної мудрості й не спромоглося вислухати і зрозуміти письменників, учених, інтелігентів, простих робітників, занепокоєних майбутнім Вітчизни". Чи є якийсь сумнів в тому, про яку вітчизну, ще й писану з великої літери говорить автор?

Російські письменники знають, що їм робити; вони охороняють свою російську культуру; зрештою сама імперія з усіми заявами на експорт про вигаданий інтернаціоналізм, працює

(Закінчення на стор. 4)

Слава Дрималик-Шевчик

ДЕНЬ МАТЕРІ

На календарі людського життя позначені різними кольорами пройдені і сьогоднішні дні нашого існування: є яснопогідні насичені сонцем, є темносірі із чорними смугами болю і смутку, бувають святкові, величношанобливі із відблеском золота, або звичайні, такі буденні, але сповнені блакитом душевного спокою, всі вони такі різні і відмінні, як відмінним і неповторним є наше життя. Але є на сторінках цього календаря один день зовсім відмінний тим, що він повнобарвною дугою охоплює усі ці кольори радостей і смутку, скромности і величі, він цвіте найшляхетнішим кольором чистого добра і всеобіймаючої любови — День Матері.

Візьмім у руки оправлений у полиняле полотно минулого свій старий родинний альбом, — хто його немає? Рівно добре послужить йому ж така звичайна, витерта від щоденного вжитку книга його пам'яті, там, на її сторінках розгорнена уся наша доля, відміряні усі милеві стовпи нашої пройденої дороги. Зробім це на самоті, у підвечірню годину, коли ж звільняється поспішний ритм будня, коли у стишену годину сивого сумерку напливають з відкритої душі сповнені тепла добрі спогади нашого минулого.

Обережно відкриймо першу сторінку, — на тлі розцвілого яблуневого саду, а може це було дерев'яне поруччя ганку? Неважно — де, стоїть струнка, у ясному вбранні молода дівчина із сонцем на обличчі, її очі сповнені молодечих мрій, перед нею усе її будуче життя, усі дні такі повні приманчивих, чудових пригод, таких щасливих сподівань, яким вона щойно виходить назустріч! Ця дівчина ще несвідома цього, вона ще не знає, що одного дня держатиме у своїх гладких молодих долонях дрібну, цілковито залежну від неї істоту, що вона стане матір'ю, і — що від цього моменту замкнеться за нею назавжди оцей перший, весняно-безжурний етап її життя. В одної з нас вона була може струнка чорнявка із лискучою косою перекинутою через плече, що мріяла перемогти світ, у декого іншого — русява красуня, яку манив мистецький шлях, а могла бути і непомітно тиха дівчина із блакитним поглядом, що зуміла із простих хатніх стін створити затишну пристань. Всі вони були різні, але у кожного з нас — це єдине обличчя закарбувалося в пам'яті незабутніми материнськими очима і ласкавим, всепрощаючим усміхом.

На другій знімці, дещо вже вибляклій (бо скільки ж це часу уже проминуло!), бачимо невелику родинну групу. Це вже схоплена фотографом світлина, пам'ятаєте? Апарат на трьох високих ніжках накритий чорним полотном; непорушні обличчя і зір у цілковитому полоні чародійника-фотографа! Світлина — із якоїсь святкової нагоди, може це було оте завіяне, засніжене Різдво, може цей пізній замаєний квітами Великдень, а може просто хтось захотів схопити цю одну хвилину, мов предчуваючи нетривкість плинноминаючого часу. Ви сидите у мами на колінах, із чорним підтятим „на гривку" волоссям, але могли це бути і дві ясні косички зав'язані червоними стяжками... Вона так ніжно обіймає вас своїми теплими раменами і дивиться уважно на хлопчика-брата спертого об татові коліна. І вже бачите виразно... Це було якраз тоді, коли ви так необережно скалічили собі палець, а мамині поцілунки залікували і біль і тривогу, забравши усі сльози з ваших очей. І якже недовго опісля ті самі мамині очі не зводили на мить свого зору із палаючого гарячкою личка хворого брата, і вона схилена ночами над його ліжечком, не доспавши, виблагала, ні, прямо виборола своїм невстрашимим материнським серцем у Всевишнього його будуче життя.

Щораз виразніше виринають картини в альбомі вашого життя — є це якийсь гурт молоді, серед них і ви, уже сама, стрункий, довгоногий підліток із громадою розсміяних друзів, для яких усе знайшлося місце в вашій хаті, бо мамині теплі долоні і велике серце обіймали не лиш вас, але і тих ваших приятелів, в яких родині цього тепла не було, може цих теплих долонь не стало. Аж тепер запримічуєте на знімці перші дрібні зморщини біля маминих уст, перше непомітне срібне павутиння у її волоссі, колись — прості рамена, легко похилі в утомі, хоча уста все незмінно усміхнені тим самим добре знаним маминим теплом. І як це ми тоді не запримітили отих перших познак маминої безнастанної праці, як ми усе сприймали, як щось нам належне усі її зусилля і турботи, а не бачили, що може в неї сили меншає, що може за цим усміхом криється втома, а може деколи і біль? Ми бачили її „на щодень", на кожний звичайний будень, на святкову неділю, на радісну втіху і на журливу годину, і ми сприймали її присутність, як щось тривке і непроминаюче. На цій останній світлині альбому де її срібноволоса голова ніжно похилена над наймолодшим кучерявим внуком, нам все ще думалося, що вона незмінна, що буде з нами назавжди, а може і не приглянулися уважніше до її такого знайомо-близького обличчя?

Щойно тоді, коли відійшла від нас, байдуже, чи була вона багата чи незаможна, гарна, — чи непомітна вродою, високоосвічена, чи скромна старушка із спрацьованими руками, щойно тоді ми зрозуміли, ким вона для нас була. Найкращим приятелем, який нас усе розумів і все прощав, найліпшим учителем, від якого світ і люди вимагали виховання дитини на шляхетну людину. Матір'ю, яка не одну болючу втрату віддала на жертівнику українського геройства, людиною, якій любов давала безнастанну силу і посвяту, яку так мало деколи добачувалося. Це одне слово „мама" вирите світлими літерами на картках життя кожної людини, і в цей її день, знайдім хвилину самотности і подумаймо про неї. Згадаймо добрі і найясніші хвилини спільнопроведені, занесім квіти і тепло нашого серця, найщиріші молитви і любов. Для мами не існують простори цього світу, ані закони потойбіччя, ми ж її частина, і де б вона не була, напевно нас почує. А над усе — скажім їй слова, які може не часто довелося сказати, які не раз призабулися серед щоденних буднів, слова такі прості, як простими є найбільша істина правди, слова сповнені глибокої вдячности і любові: Мамо, я дякую тобі.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „інакших" матерів

Коли б ми писали цей фейлетон 20 років тому, то у нікого не було б сумніву, що під тим заголовком і прикметником „інакший" маємо на думці не звичайних традиційних матерів, які посвячуються родині і дітям, як це було від віків, а когось іншого, справді відмінного своїм життям від добре нам знаного стереотипу.

Останніх двадцять років змінило зовсім, однак, поняття про завдання і відповідальність матерів. Сьогодні те, що ми ще перед кільканадцяти роками уважали лише лихом комуністичної системи та держав східнього бльоку, що матері були змушені працювати та віддавати своїх дітей на виховання до садочків, ясел чи як би це не називати — є загальноприйнятим так на континенті Північної Америки, як і на заході Европи. І що за парадокс — сьогодні жінка із СССР чи сателітських держав тужить за тим, щоб мати можливість бути лише жінкою і матір'ю, (як про це читаємо в чужинецькій пресі), а жінка Заходу пішла професійно працювати не лише із-за матеріяльних обставин, але також із-за кар'єри та залишила виховання дітей на професійні і менше професійні сили в садочках чи домах.

З яким вислідом це буде для теперішніх дітей — ще невідомо, як невідомо який психологічний вплив матиме на їхній розвиток і дозрівання ціле свобідне та ускладнене сьогоднішнє життя. Що за чим прийшло, в якому порядку та що чим було викликане — ми не маємо можливости ствердити тепер і не маємо до того права — але у наших міркуваннях напевно не відкриваємо нічого нового, як ще раз звернемо увагу на усі страхіття і небезпеки, які чигають під сучасну пору на дітей, а вже особливо тих, що виростають у тому довкіллі, як це наші діти чи наша молодь. Про ці небезпеки читаємо щоденно в пресі, слухаємо про них у радіо чи бачимо на телевізійних новинках, а то і програмах. Чи на це все більше наражені діти, які виростають без безпосередньої материнської опіки? Розуміється, що так, як і ті, яких батьки розведені, і які живуть з „іншими" матерями чи під опікою інших.

Але не зважаючи на це, що всі здають собі справу зі складного життя теперішньої дитини, тепер таки професійна праця жінки взяла верх і стала майже правилом з одних, або інших причин. Найбільше болючою із них, є конечність заробітку в ім'я саме тих дітей, яких треба післати до школи, вбрати, дати їм сяк-так вигідне життя і добробут. І тому сьогодні „нормальна" жінка і мати працює, а „інакшими" „ненормальними" стали ті, які все ще є лише матерями. Саме їх хочеться нам згадати напередодні Дня Матері, бо вони у наших сьогоднішніх обставинах почуваються немов матерями „другої кляси", тому лише, що вони всеціло віддалися тому завданню, яке сторіччями було у великій пошані.

А сьогодні вони виконують цей свій обов'язок майже з подвійною напругою. Вони ж бо „тільки" матері і на них припадає десятки додаткових зайнять, в яких вони заступають неприсутніх працюючих матерів.

Дивний цей світ тепер. На наших очах заходять такі переміни, такі моральні колихання, що часом важко їх зрозуміти, а передусім важко собі уявити, що принесе майбутнє і які будуть ці наступні покоління, що сьогодні ростуть у так неприродних обставинах.

Бож як можна вважати природним усі ці злочини, доконані на дітях, усі знасилування, убійства дітей самими матерями, усі злощасні наслідки наркотиків, алькоголю чи АІДС на новонароджених, що сьогодні на денному порядку.

Правда, дітвора у нашій спільноті, ще досі щасливо уникнула того найгіршого, але, як довго вона залишиться безпечна, збережена перед лихими впливами, коли не буде мати належної опіки?

Тому із близьким Днем Матері хочеться згадати теплим словом тих вже так нечисленних „інакших" у сьогоднішньому понятті матерів, для яких материнство все ще по-давньому залишилося найважливішим і найбільше відповідальним завданням.

О-КА

Анна Власенко-Бойчук

Українська мати у тисячоліття

Завдання й обов'язки української матері складні і трудні, як в Україні так і в росіянні, а відповідальність її перед народом величезна, бо — „найтяжчий злочин — вкрасти у народу тобі повірене життя" — сказав Симоненко. І це правда. Серце матері страждає однаково, чи її сина уб'ють у бою на війні, чи син її відцурається свого народу, чи погорджує нею і прожене стару і немічну зі своєї хати, або віддасть до старечого дому.

Важкі завдання української матері на рідних землях і на чужині: в українському селі, споконвічній твердині української пісні й українського слова, де зберігались віками традиції і любов до рідної землі, тепер молода мати мусить ходити на працю у колгоспи, а її дитина виростає в яслах, найчастіше під опікою вчительки-росіянки, що не навчає любови до свого, але чужого уряду, до ворожої

(Закінчення на стор. 4)

Василь Ленцик

Завдання української історичної науки

III.

Наша інтерпретація мусить іти згідно з історичною правдою на тих же засадах, що їх виложив проф. М. Грушевський в 1904 році в статті п. з. „Звичайна схема" „руської історії і права раціонального укладу історії східнього слов'янства". В цій статті проф. Грушевський обґрунтував погляд про самостійний процес історії українського народу, окремого від своїх сусідів і походженням і політичним, господарським та культурним життям.

У згаданій програмі для середньої школи в УССР говориться про українські землі в XIV-XV сторіччя щойно в тих часах сталось „утворення української народності". До того часу української народности з наказу Москви не було, як окремої народности (там же ст. 121). І так складена в тому дусі по партійній лінії ціла програма аж до найновіших часів. Вона є в дусі московського імперіялізму і шовінізму. Очевидно, що нашим завданням є на ті речі звернути увагу та відповідними працями спростовувати, як історичні фальші.

Цього роду праці є незвичайно великої ваги, коли взяти до уваги, що наші колеґи під совєтами є змушені писати під диктатом партії. Однак, вони слідкують за нашими працями і їх чітко віднотовують. Навіть як вони нас лають за „буржуазно націоналістичні ухили", як зрештою лаяли і лають наших великих попередників Грушевського, Д. Дорошенка та інших, то все таки я вірю, що всі українські вчені щиро радіють в душі, що ми тут робимо цю роботу, якої їм там не вільно робити.

Доказом, що там слідкують за працями українських учених на еміграції є хоч би праця Я. Д. Івасевича п. з. „Брацтва та їх роль в розвитку української культури в XVI-XVIII століття". В цій праці, що вийшла в Києві 1966 року, автор покликається на таких еміграційних авторів: Іван Мірчук, І. Власовський, Любомир Винар, Микола Андрусяк (праця давніша) і праці здебільше духовних, чи пов'язаних з Богословською Академією у Львові, як о. Володимир Фіґоль і Борис Кудрик, обидві праці друковані в „Богословії" та ОО. А. Петрушевич і Йосиф Застирець.

Отже тамошні вчені слідкують за всім, що тут друкується, навіть, як вони цитують еміґраційних вчених з лайкою, (як, наприклад, проф. Чубатого за його деякі праці), то і з тою лайкою передають думки істориків у вільному світі й читач там знає, як їх інтерпретувати, хоча вони мають, звичайно, офіційний неґативний характер.

Окрему увагу треба присвятити інституції, яка не має ніякого громадянського права в Україні, а це Українській Христовій Церкві. Правда надиво, там їй присвячено більше місця, як можна б сподіватись, бож ця інституція цілковито поза правом, але вся писанина про Церкву Христову чи то буде Украніська Православна Церква чи Українська Католицька Церква — так немилосердно пофальшована з перекручуванням фактів, що аж гидко це читати. І все ж таки ця інституція віліграла в житті народу преважливу ролю і то під кожним оглядом, що ніхто із чесних дослідників нашого минулого не може того переочити чи замовчати. Можуть це робити тільки фальшівники нашого минулого. Такі писання, як Владіміра Бїляєва „Ночные птицы", чи того ж самого автора у спілці з Михайлом Рудницьким „Під чужими прапорами", чи „Правда про Унію" Ю. Сливки, є нічим іншим як огидними пасквілями. Спотворена там світла постать Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького та всіх інших видатних наших духовників, як католицьких так і православних, які для кожного щирого українця були патріотами свого народу, його доброліями та ревними провідниками.

Завданням історичної науки у вільному світі є теж зібрати всі факти, що відносяться до історії нашої еміґрації. Ми ще відносно молода еміґрація, але літа йдуть, пам'ять людська не завжди добра, багато цінних документів через неувагу пропадає і виходить таке, що ми, вклавши і свою велику частку в розбудову даної країни поселення, чи працюючи в користь визволення нашого народу на рідних землях — не будемо колись знати, а радше наші нащадки не будуть знати, що їхні предки вклали в загальну скарбницю чи людського знання чи економічного розвою країни поселення.

Під тим оглядом багато краще стоїть Канада, де вже є солідні праці про наше поселення там таких авторів як Кисілевський, чи монументальна праця д-р Марунчака. В ЗСА поза працею англійською мовою проф. В. Галича, та деякі причинки в Союзових Альманахах ми ще не маємо поважнішої праці про наше поселення в Америці, яка давала б повну картину нашого вкладу в цю країну. Не диво проте, що дуже часто досягнення і праця наших людей іде на чуже конто. А вже можемо похвалитись не тільки працею наших піонерів вуглекопів, будівничих залізничих шляхів, але також успіхами наших інтелектуалів винахідників, які в різних ділянках знання вже гарно не тільки себе особисто записали, але також, як члени нашої спільноти. Дещо в загальних нарисах зібрав Соціологічний Інститут, який видав окрему книжку про „Українські Поселення", а тепер приготовляється англомовне доповнене видання.

Для успішної праці нам потрібно наладнати можливість користуватися тими архівами і бібліотечними фондами, які існують у вільному світі, а про які ми назагал мало знаємо. Тепер вже існують гарні архівальні і бібліотечні

(Закінчення на стор. 4)

Процес...

(Закінчення зі стор. 1)

будинком, де виступав суддя Д. Левін. Згадують вони про твердження сина, що батька І. Дем'янюка засудили на підставі лофальшованих документів, і про те, що цілий суд був емоційним цирком-видовищем для пригадки молодому поколінню про жидівський голокост. Молодий Дем'янюк сказав що є свідки, які пережили голокост і які живуть в Америці та інших країнах Европи, та знають, що І. Дем'янюк є невинним. „Тепер ми сподіємось, що вони будуть мати відвагу виступити в ім'я правди".

У нюджерзькому щоденнику „Стар-Леджер" з середи, 4-го травня ц.р., появилася стаття кореспондента Герба Джаффе про виступ Д. Левіна в синагозі у Савт Орандж. Там суддя Левін заявив, що не приїхав до ЗСА говорити про суд над Дем'янюком, але про молодечий рух Маккабі. Але й тим разом відбився від теми і подав вичерпні інформації про справедливість ізраїльського судівництва, не забуваючи як приклад цього подати, згоду ізраїльського Верховного суду на внесення відклику як проти оскаржень, так і проти суду. Тут він вже говорив і про те, „що коли є якісь сумніви то апеляційний суд буде мати нагоду це провірити і саме для цього апеляційні переслухання будуть тривати довше".

В Ню Джерзі суддя Левін вже українців не згадував, але підкреслив, що І. Дем'янюк українець і був суджений як нацистський коляборант.

Всі свої завваги на тему справедливости ізраїльського судівництва суддя Левін завжди пов'язував з засудом І. Дем'янюка, хоч ніби ціль його поїздки по ЗСА зовсім інша. Тільки в Савт Орандж він відмовився відповідати на запити щодо процесу, але на залі не було представників американської преси.

Д. Левін об'їжджає ЗСА впродовж цілого місяця.

Папа...

(Закінчення зі стор. 1)

Сам Папа, як відомо, не був запрошений на ці урочистості, хоч кількакратно натякав, що він поїде тільки тоді, якщо совєтський уряд дасть йому можливість відвідати католицькі громади в Україні і Литві. Очевидно, такої можливости комуно-московські керівники не дали. Вони прямо боялися присутности Папи в Ураїні і тому наказали Піменові, щоб він особисто написав до Папи листа і запросив не його, а Католицьку Церкву до участи у відзначеннях.

В інформації говориться, що також в минулому високі церковні речники Ватикану відвідували комуно-московську імперію, але тепер це буде найбільша делегація, яка відвідає СССР, на протязі 70-річного існування комуністичної системи. Історики не пригадують собі, щоб Папа будь коли висилав таку делегацію кардиналів з репрезентаційними цілями за кордон.

Святкуваннями СССР відзначатиме історичну дату коли то 988 року київський князь Володимир Великий охрестив Україну. З України християнство поширилося також на інші держави на Сході. Папа вже декілька разів підкреслював важливість 1000-річчя Християнства в Україні, нагадуючи про важливість злуки усіх Церков в першу чергу Римо-Католицької і Православної.

Карпатський Лещетарський Клюб

повідомляє своїх членів, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КЛЮБУ

відбудуться

в п'ятницю, 13-го травня 1988 р. о год. 7:30 веч.

в Українському Інституті Америки в Ню Йорку

2 East 79th Street, New York, N. Y.

УПРАВА

СПОРТОВА ШКОЛА

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

1969 — 1988

Для юнацтва у віці 6-16 років життя (дівчата і хлопці)

Професійні інструктори, учителі і досвідчені опікуни.

Оселя УБС „Верховина" — Ґлен Спей, Н. Й.

Від: 24-го ЛИПНЯ до 20-го СЕРПНЯ 1988 р.

КОПАНИЙ М'ЯЧ • ВІДБИВАНКА • ТЕНІС • ПЛАВАННЯ

ФАХОВІ та ДОСВІДЧЕНІ ТРЕНЕРИ й ОПІКУНИ

По інформації і аплікації писати:

UKRAINIAN SITCH SPORT SCHOOL

680 Sanford Avenue • Newark, N.J. 07106

У ЧИКАГО ВИБОРЧА рада одноголосно рішила перевести спеціяльні вибори на становище посадника міста на **початку 1989 року, на пост наслідника померлого** в листопаді 1987 року мейора Гаролда Вашінгтона. Згідно з пляном передвибори мали б відбутися 28-го лютого, а вибори 4-го квітня 1989 року. Прибічники теперішнього виконуючо обов'язків посадника Юджіна Соєра та може й майбутнього кандидата на цей пост ведуть постійні суперечки коли ці вибори мають відбутися.

Прощай...

(Закінчення зі стор. 1)

На питання з географії України відповідає Марко Шмериковський.

Відповідає Роман Якубович, підготовляються справа Юрій Слиж, Наталка Олинець і Данило Шепелявий.

Марко Шмериковський, Данило Шепелявий, Дарко Щесняк, та Роман Якубович.

О год. 9:30 в одній з кляс школи засіла іспитова комісія: інспектор і голова комісії д-р Олександер Лужницький, директор школи та учитель української мови Ольга Кекіш, учителька української культури Евстахія Гойдиш, учитель географії та історії України Петро Солодь та учителька української літератури Христина Ференцевич. Молитвою та благословенням учнів офіційно відкрив ці іспити о. Тарас Прокопів, катехит школи.

На перший погляд можна було ствердити, що учні з великим напруженням підходили до розложених з питаннями карточок, вибираючи собі одну з питаннями даного предмету, за раніше витягненими льосами порядкових чисел.

Великою приємністю є приглядатися і переживати разом з учнями кожне питання, одначе ще більшою винагородою є гордість, що її відчувається за ту молодь, яка після 12-ох років доходить до цього заключного пункту в одному з етапів її ще так принадного і невідомого майбутнього. Однак як боляче, що з такої великої громади тільки така мала горстка, бож тільки 17 їх!

Біля 6-ої год. вечора покликано всіх до однієї кімнати, де в присутності членів іспитової комісії, батьків та гостей учнів, д-р О. Лужницький прочитав висліди іспитів. Серед абітурієнтів було три відмінники; чотири з достатніми оцінками, а інші десятеро поділилися дуже добрими і добрими успіхами.

Д-р О. Лужницький побажав абітурієнтам продовжувати навчання і закінчити якнайвищими науковими ступенями. Директор школи О. Кекіш, в імені учителів, привітала абітурієнтів з сьогоднішніми успіхами, говорячи: „Ваша постанова вчитись в українській школі, ваше почуття обов'язку і відповідальности бути освіченими українцями — це важлива прикмета національної свідомости. Бажаю вам зростати в цій свідомості!"

На закінчення від батьківського матурального комітету всім висловив подяку його голова Атанас Кобрин, після цього о. Т. Прокопів заінтонував „Христос Воскрес!"

Скажете — ще одна матура в школі українознавства! Воно так, але чи застановляємось скільки ще їх перед нами. А варто було б громаді застановитися саме над такими абітурієнтами українознавчих шкіл, бож це їхня зміна".

Милою несподіванкою і зворушливим жестом було те, що, відходячи, кожна і кожний з абітурієнтів підходили до учителів і дякували їм за все, а в першу чергу „за терпеливість".

Вручення матуральних дипломів відбудеться на спільному вечорі випускників шкіл українознавства метрополії Ню Йорку та околиці в суботу, 4-го червня ц.р., в Домі Української Молоді в Йонкерсі, де цьогорічним господарем свята є школа Українознавства СУМА в Ню Йорку.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Ass'n. Estate

Foordmore Road

Kerhonkson, N.Y. 12446

914-626-5641

Запізнайте 1988 Репрезентантку Союзівки ТАМАРУ КОРИТКО

Баффало, Н. Й. — це моє місце народження, де я закінчила школу українознавства з дуже добрим успіхом. Після того я вчила в тій школі чотири роки, в передшкіллю, садочку і в першій клясі.

Від шостого року життя я належала до Пласту і від того часу я проводила свої літні вакації на пластових таборах, спочатку як учасниця, а пізніше як виховниця, член булави і команди. Останніх кілька літ я працювала в Пластовій станиці як сестричка, гніздова, а тепер після переїзду до Ню Йорку проваджу гурток юначок.

В 1983-му році я працювала під час літніх вакацій на Союзівці, де я пізнала багато українських студентів, з якими я ще дальше є в контакті. З того часу залишилось у мене багато приємних споминів.

Під час моїх студій я одержала стипендії від УНС, за які я дуже вдячна. В 1987-му році я закінчила з відзначенням студії на Баффалівському унівеситеті. Тепер я продовжую свої студії в Колюмбійському університеті, щоб одержати ступінь маґістра для спеціяльного виховання.

Я належу до студентського клюбу при Баффалівському та Колюмбійському університетах. Моя постійна участь в українському житті дає мені змогу поглибити моє знання про українські справи, щоб відповідно оформити свій суспільно-політичний світогляд.

Для мене було дуже приємною несподіванкою бути вибраною як „Репрезентантка Союзівки на 1988 р." Це дає мені змогу збільшити мою активність в українській громаді.

Я дуже вдоволена з того, що я осягнула за мої 22 роки життя, стараючись через суспільну працю поглибити і закріпити нашу ідентичність.

Запізнайте її 2 і 3-го липня на Союзівці...

Soyuzivka UNA Estate

Foordmore Rd., Kerhonkson, N.Y. 12446

(914) 626-5641

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

UFU Foundation, Inc

203 Second Avenue

New York, N.Y. 10003

Етнічна мозаїка на Спадщинному балі

„Двадцять років тому я залишив рідний дім у Пунджабі молодим студентом, щоб побачити світ і здобути освіту. Я виростав в Індії в багатоетнічному оточенні, але лише в Америці зустрівся з широкою етнічністю міжнародної громади", — так почав своє привітальне слово Арджіт Сінг Магаль, голова комітету етнічного балю, що відбувся в суботу, 27-го лютого ц.р., в Пайнс Менор в Едісоні, Н. Дж.

Цей 13-ий спадщинний баль влаштував комітет, що складається з представників делегованих фестивальними комітетами, при підтримці бюра етнічних справ і етнічної губернаторської ради при департаменті стейту в Ню Джерзі. Український комітет репрезентувала Анна Банасевич-Мілі, а Остап Якубович був обраний комітетом для окремих завдань.

Член етнічної ради Андрій Кейбіда з Мейплвуду дістав почесне завдання провести відзначення Джейн Бурджіо, секретаря стейту Ню Джерзі, яка виказала протягом кількох років значне зацікавлення етнічними справами і дала урядову підтримку різним починам. При її департаменті є оформлене бюро для етнічних справ, де директором є естонець Юган Сіммонсон, і етнічна рада. Після довшого похвального слова, в якому А. Кейбіда перерахував усі заслуги Дж. Бурджіо, передано їй квіти, пам'яткову плякету і спеціяльний подарунок. Джейн Бурджіо і її чоловік Джан беруть постійно участь у балю та інших етнічних імпрезах, влаштовуваних для збереження національних спадщинних культур.

Понад 500 гостей різних національностей, деякі у народному вбранні, зійшлися для веселої розваги, щоб потанцювати, зустріти знайомих та побачити виставку строїв і цікаву оригінальну програму. Серед гостей було цього року багато американців з різних стейтових агенцій, як Бернард Буш (з жінкою білорускою), директор стейтової історичної комісії, Ріта Мунсамі і Міріям Каміт та зі стейтової ради мистецтва, Джудіт Стенлі, голова культурного центру при Артс Центер, що спонзорує етнічні фестивалі, Петро Іґлер, асистент координатор фестивалів в Артс Центер, два повітові радні та інші.

Всіх представників привітав Фред Век, вільний член етнічної ради, а також представив учасників 27-ох національних груп і представника місцевої стейтової ради УККА Д. Рак. Програмою вела Анна Банасевич, заступник голови балевого комітету, яка перебирає головство цього ж комітету на наступний рік. Українських гостей було 20, а в показі народних строїв взяли участь Рома і Олег Миськів, Галина Стецура і Мардж Мейзі (хоча словачка, прилучилася до української групи у полтавському строї Дарки Лозової).

Цьогорічна розвагова програма складалася з виступу індіянської групи з племен Ленапі і Моґак, зорганізованих у Ню Джерзі, в американсько-індіянському центрі. Вбрані у традиційні строї, нащадки первісних мешканців країни зарепрезентували кілька своїх танків при супроводі народної музики, а свій виступ закінчили символічним танком-молитвою під назвою „Орел", з яким молитва усіх піднесеться до Творця. Це була вже друга незвичайна молитва цього вечора, бо початкова інвокація була у формі індуського наспіву. Інтонував д-р Раджа Мріндженлра Синг з Індії, який вірить, що усі святині, мошеї, синагоги і церкви, та й усі молитви є справді для того самого Бога.

У наступній точці ліванський танцювальний ансамбль в народних строях затанцював кілька цікавих ліванських танків. Цей ансамбль, що діє при Маронітській католицькій церкві у Сомерсет, виступав уперше. Мабуть, ця етнічна група побільшується в Ню Джерзі.

Від губернатора Кейна був відчитаний привіт, в якому він заявив, що цінить різнородність національно-етнічних громад і їх культурну спадщину та гордий за їх гармонійне співжиття у стейті Ню Джерзі.

Смачна перекуска, добра вечеря і велика оркестра причинилися до гарного веселого настрою на цьому традиційному балю.

Програмка балю подала список всіх фестивалів на 1988 рік. Український фестиваль, один з десятьох, відбудеться 18-го червня і буде присвячений Тисячоліттю Хрищення України. Окремий комітет у складі біля 30 осіб під проводом Роми Миськів і Люби Сірої, що ділять головство, підготовляє спеціяльну програму, а урочистий спільний Молебень з участю найвищого духовенства та хорів відзначить ці світлі роковини.

Крім фестивалів поодиноких національностей від 10-го вересня в Либерті стейтовому парку в Джерзі Сити, відбудеться стейтовий міжетнічний фестиваль, в якому братимуть участь і українці.

Дора Рак

БІЛЯ МІСЦЕВОСТИ Гендерсон у Неваді серія гучних вибухів знищила фабрику виробу палива для міжпростірних ракет і фабрику цукорків, створюючи отруйну хмару в промірі п'яти миль. Понад 150 осіб було поранено, але досі точних даних в людських жертвах немає.

ЧОТИРИ ДНІ ПЕРЕД ДРУГОЮ рундою президентських виборів прем'єр-міністер Франції Жак Шірак проголосив, що мусулманські терористи звільнили з полону трьох французів. Західні засоби масової інформації кажуть, що Франція заплатила мусулманам-шіітам п'ять мільйонів долярів викупу за своїх закладників.

КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ „Вашінгтон Пост" в Москві Дейвид Ремнік інформує, що на головній трибуні, тобто над мавзолеєм Владіміра Леніна, у призначеному місці для гостей кореспонденти помітили на першотравневому святі Боріса Єльцина, колишнього члена Політбюра, якого позбавили цього посту за критику повільної дії політики гласности, але назначили першим заступником голови комітету державного будівництва, на якому то пості він залишився дотепер. По закінченні маніфестації численні кореспонденти підійшли до Б. Єльцина і запитали, що він думає про спір між генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим і другою після нього особою Єгором Лігачовим. „Ви хіба знаєте, що я не можу відповідати на такі питання", — відповів Єльцин і цією відповіддю дав до зрозуміння західнім кореспондентам, що він не може займати становища до політичних справ.

ЗГІДНО З ОПІНІЄЮ закордонних політичних спостерігачів і Державного департаменту у Вашінгтоні, американські дипломати, які служать на Близькому Сході і в Західній Европі, виставлені на велику небезпеку удару терористів, переважно іранців, які за всяку ціну хочуть нанести американцям якнайбільше шкоди і за посередництвом різних терористичних проіранських груп морально тероризувати не тільки дипломатів, але також військовиків, їхні родини, бизнесменів і подорожуючих туристів із ЗСА. Дипломати в південносхідній Азії, на Близькому Сході і в Европі вже отримали пересторогу від Державного департаменту.

КОНФЛІКТ МІЖ САВДІЙСЬКОЮ Арабією і Іраном поглиблюється з кожним днем. Гостру реакцію Савдійської Арабії викликала присутність на конференції ОПЕК у Відні спікера іранського парляменту Гашемі Рафсанджані, який заявив, що Савдійська Арабія веде „зрадницьку" політику у відношенні до країн-продуцентів нафти і служить інтересам З'єднаних Стейтів Америки. Обидві держави, мовляв, змовляються проти ісламської революції. Іранці денервуються ще й тим фактом, що арабські приятелі Іраку пообіцяли йому фантастичну допомогу в сумі 60 біл. дол., а Савдійська Арабія доставляє до Багдаду 300,000 бочілок нафти кожного дня.

ЯПОНСЬКА ҐАЗЕТА „Санкей Сімбун" повідомила у виданні з 4-го травня ц.р., що між Совєтським Союзом і Китайською Народною Республікою відбуваються засекречені переговори, метою яких є довести до підписання нового договору про ненапад і поліпшення співпраці між Москвою і Пекіном. Дипломати на Далекому Сході переконані, що совєтські керівники хочуть за всяку ціну підписати з китайцями договір про ненапад, реченець якого вигас ще в 1980 році і у випадку будь-якого конфлікту китайці мають „розв'язані руки" та можуть вдарити повною силою. Недаром, кажуть політичні спостерігачі, Совєтський Союз втримує на совєтсько-китайському кордоні величезну армію в числі біля п'яти мільйонів вояків і велику кількість зброї, включно з атомовою.

ПОДЯКА

Сьогодні, 6-го травня, у день св. Юрія і у день уродин нашого Незабутнього, Дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

св. п. д-р проф.

Юрія А. Тершаківця

який упокоївся 8-го вересня 1987 р.

Складаємо щиру подяку усім, хто причинився до звеличення Його пам'яті і до віддання Йому останньої прислуги, відпроваджуючи Його на вічний спочинок.

Дякуємо о. Степанові Зарічному, парохові укр. кат. церкви Успення Пречистої Діви Марії і о. Михайло Блищ за відправлення Парастасу.

Дякуємо о. мітратові Ришардові Семенюкові, який приїхав з Карнеґі, Оґа., щоб разом з о. парохом Степаном Зарічним відправити Похорони. Дякуємо о. мітратові за щирі слова прощання (по анг.), як рівнож наша подяка о. Степанові за гарні і щирі слова (по укр.).

Дякуємо панам: Тарасові Максимовичу, Волтер Тарасці, Іванові Коцурові і Павлові Ґаладзі за гарний спів.

Дякуємо усім, хто гарними квітами украсили домовину Покійного.

Нашому приятелеві о. мітратові Романові Добрянському дякуємо за телефони, молитви і Св. Літургії.

Дякуємо Усім: родині, приятелям, парохіянам, професорам, студентам Маямського Університету за участь в Парастасі.

Щиро дякуємо Усім, хто прийшов на похоронні відправи, хоч за бажанням родини похорони були приватні.

Наша щира подяка: нашим приятелям д-рові Евгенові і Нізі Ґілям, п-у Фредерік Шортен і п-у Фредерік Шортен мол. з дітьми, що приїхали на похорони.

Тяжко нам вичислити усіх щедрих жертводавців, які зложили жертви (понад 2.000) на Св. Літургії — дякуємо усім щиро.

У сороковий День смерти Покійного о. парох С. Зарічний відправив Св. Літургію з Панахидою і в церковній залі відбулися поминки. За приготовання буфету дякуємо п. Павлові Ґаладзі, а за поміч у подаванні шановним паням зі Сестрицтва. Дякуємо п-і голові Любі Маринюк і усім паням з парохії за поміч.

Щирі слова нашої подяки належать п-і др. Андрієві Чировському, який прощав Покійного як Дійсного Члена Наукового Тов. ім. Шевченка, якого членом покійний був від 1940 р., як і від укр. католицької громади під час тризни. Дякуємо!

В пам'ять Покійного зложили:

На Гарвардський Проєкт: $100 др. Марія Кознарська з п-ми др. Х. і І. Касанова.

На Архів Укр. Лікарського Тов. $100 др. Марія Фішер-Слиж.

На тов. НТШ:

1000 дол.: — родина-сестри: Стефа, Марійка і брат Андрій з родинами.

500 дол. — Мирослава Тершаковець (дружина покійного).

По 100 дол.: — Роберт і Ціцелин Зеппа; д-р Орест і Аніта Павлюки; д-р Роман і Ольга Дзядіві; Андрій і Любов М[illegible]нюки.

По 50 дол.: — Дарія і Даніель Бауадана; Лідія Іґнат; д-р Степан; д-р Ґрейс Пабалан; Олекса і Мирослава Цибрівські; Марія Сташинська; інж. Богдан й Ірина Чайківські.

По 25 дол.: — Пані В. А. Д. Андерсон; Володимир і Лідія Візерканюк; Джон Е. Палл; д-р Моніка Павлюк-Готтенштайн; Михайло й Ольга Ковальчук; Філис Д. Левіс; пані Марк Орен; Зеня і Франка Шапіро і Ева Шапіро.

По 20 дол.: — Галина Бодарева; В. Я. Лизняк; Джек Л. Сміт; Дж. Сохор; д-р Юрій і Вероніка Цеґельські; д-р М. І. Чировський; Лінда Тімберс; Донна Крель і Доналд Шварц, М.Д.

По 10 дол.: — Я. Бліхаркська; О. Бульба, Іван і Ева Дідич; Тимотей і Віра Гарасим; Франко і Тамара Ґурин; Т. і Анна Максимович; Варвара Сільвер; М. Стасюк; Я. Терлецька; М. І. Яремко.

По 5 дол.: — В. Г. Васніковські; Роман Венґльовський (син Петра); Люціль Візняк; Тед Демчук; А. Н. Горак; Віра Івашкевич; Соня Микитка; Іван Нищук; Іван і Марія Осідач; Теодор Спас; Михайло і Марія Стиґа; В. Тараска; Елейн Штейн.

3 дол.: — Марія Дудік.

По 2 дол.: — Володимир і Анна Малярськии; Оля Мельник; Анна Микитинська.

1 дол.: — Параня Гевко.

На Докторс шпиталь: др. Н. Кенйон і численні групи практикуючих лікарів.

На Студентський Фонд Маямського Університету — Мед. Школа: др. Сидней Фокс, Жіноча Організація при Мед. Школі.

Щиро дякуємо Усім.

За ініціятивою декана мед. школи др. Б. Фоґеля і чермана біохемічного відділу др. Віліяма Віляна 4 грудня відбулися сходини у честь Покійного.

Дякуємо за дуже теплі спомини, признання за працю в мед. школі професорам — товаришам Покійного: деканові др. Б. Фоґльові, др. В. Віляновi, др. Д. Андерсенові, др. Т. Менді, др. Б. Бравнштайнові і др. Н. Кенйонові. Паням секретаркам за чудові цвіти і смачну перекуску. Усім професорам, студентам і секретаркам за численну участь. Дякуємо.

У нашім горю тяжко нам знайти слова, які б висловили нашу подяку.

Хай Всевишній Усіх нагородить за добре серце!

Дружина — МИРОСЛАВА

Сини: ЮРІЙ і АНДРІЙ з родинами

Маямі, 6. травня 1988 р.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку

Ділимося сумною вісткою з Членами й Українським Громадянством, що у п'ятницю, 8-го квітня 1988 р. на 91-му році життя відійшов у Божу Вічність

бл. п. проф. д-р

МИХАЙЛО КУШНІР

дійсний член Філологічної Секції Наукового Товариства ім. Шевченка, професор Українського Католицького Університету, Старшина УГА та культурно-громадський і політичний діяч.

Дружині Покійного Софії та всій Родині висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа НТШ

і Дирекція Філологічної Секції

КУПЛЮ ОРИҐІНАЛЬНІ
образи (картини)
Американських, канадських, французьких, російських і других малярів світу.
Пропозиції скеровувати:
VALU, Inc.
P. O. Box 157
186 Sutton Place
Beaconsfield, P. Quebec
Canada, H9W 5T7

Український Народний Союз
пошукує досвідчених
АҐЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
і
ЗАГАЛЬНИХ АҐЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ
зі знанням української і англійської мов на околиці
Чикаго, Ню Йорк, Торонто, Філядельфії, північного Ню Йорку і Нової Англії
з метою розбудувати і керувати мережами агентів-продавців в тих округах.
- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бенефіти

Звертатись до:
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Щойно появився з друку давноочікуваний другий том (з черги п'ятьох томів), які мають вийти до 1992 року
в АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ
за редакцією **Володимира Кубійовича**
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ
(G - K)
Діючий редактор **Данило Гузар-Струк**
Ціна 125.00 дол. з пересилкою
Видання University of Toronto Press, Торонто, Баффало, Лондон, 1988, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій, 737 стор. Видання багато ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами.
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язані додати до ціни 6% стейтового податку

МАЄМО ЩЕ НА СКЛАДІ:

Олекса Гай-Головко: СОН
Вінніпег, 1984. Друком Християнської Преси, стор. 40. Поема про національний гніт і утиски українського народу з боку московського царизму і комунізму за взором Шевченкової поеми „Сон" ... $ 3.00

Олекса Гай-Головко: ПОЕТИЧНІ ТВОРИ В 6-ох ТОМАХ. Том перший.
В-во „Нові Дні", Торонто, 1970, стор. 137. Вибрані поезії за роки 1933-1947 з різнородною тематикою ... 8.00

Олександер Смотрич: УЖИНОК
В-во „Сучасність", Ню Йорк, 1985, стор. 116. Мініятюрні поезії з різнородною тематикою ... 7.00

HIS BEATITUDE PATRIARCH JOSYF
Confessor of the Faith
Edited by Stephen Oleskiw
Ukrainian Publishers, London, New York, Toronto, 1984, pages 63. On the death of Ukrainian Cardinal Josyf Slipyj. Short biography, his Testament, Condolences, Obituaries from the Western Press ... 5.00

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 6% продажного податку

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для
1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками або поштовими переказами на
Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього заклику
Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу
Сума пожертви $
ім'я та прізвище
число дому, вулиця
місцевість стейт поштовий код

Чого...

(Закінчення зі стор. 2)

для російської культури. Тому ж тепер вони запопадливо включають у російський культурний процес і тих авторів, які не визнали ленінізму, і друкують не тільки твори Пастернака, чи навіть постійного еміґранта Івана Буніна, але й навіть Владіміра Набокова. Це гарно і достойно вимагати приверненння в українську літературу знищених комуністичним режимом письменників, але чому це повернення виправдується не мистецькою вартістю їхніх творів, але нагальним толкуванням, аж до несмаку, відданій службі ідеї комунізму у тих реґабілітованих жертв режиму. Починаючи від Бобинського, чи Влизька, аж до таких майстрів, як Микола Куліш, чи Лесь Курбас, їх повернення українській культурі чомусь виправдується тільки служінням великим ідеям ленінізму. Та ось вже в час „гласности" загинув у концентраційному таборі, безневинно караний режимом чи не найбільший поет, народжений вже в совєтській дійсності і вихований на ленінських ідеях, Василь Струс. Та ніхто не згадує його імени і не пробує реґабілітувати, бо й якже ж реґабілітувати поета, який зріс і виховався в країні, де тільки „одна — як казав Тичина — думка є". Щобільше, убивши Струса, вже новий режим „гласности" не дозволяє тіло його по-людськи поховати. Навіть царський режим не відмовив цієї людської послуги великому ворогові царського роду — Шевченкові, який образив цей царський рід і — з точки погляду царського режиму — був справедливо покараний. Та тіло Шевченка з великою урочистістю перевезено з далекої царської столиці в рідну Україну і там славетно поховано при великому здвизі народу та ще й висипали пропам'ятну могилу.

Є одно місце у доповіді Олекси Мусієнка, яке справедливо і влучно насвітлює ситуацію в Україні, і на перших початках ленінської ери, і в часи культу особи, чи радше осіб, і тепер, коли повинна розцвітати „гласність". Це коли він розказує про одно неподобство, що притрапилось з науковою працею українського вченого Ярослава Дзири, який на рекомендацію і під проводом академіка і заслуженого діяча науки Олександра Т. Білецького випрацював аналізу у літопису Самійла Величка, у висліді чого написав наукову працю під назвою „Літопис Величка і творчість Шевченка". Праця Дзири дістала надзвичайні, схвальні рецензії не тільки академіка Білецького, але й інших академіків, як М. К. Гудзій, Л. М. Новиченко, Є. С. Шабліовський та багатьох інших вчених. Та що з того, цієї праці не надрукували, не тільки в час її написання, в 50-их роках, але воно залишається ненадрукованою досьогодні.

І тут не помагають інтервенції навіть самого секретаря Правління Спілки Письменників України. А чому? Бо ця праця не під смак „чиновній видавничій дамі", — як її називає Мусієнко — яка порішує, що можна друкувати, і хто може бути надрукований. Та ще й Мусієнко наводить таку вимовну відмову оцієї „чиновної дамочки": „Ми не сумніваємося в цінності вашої праці. Але чи пройде ваше прізвище... там?" Ми знаємо, хто оця дамочка, що про себе говорить „ми", а про режимну владу — „там". Це славна ота „тьотя Мотя з Курська", що її завважив ще геніяльний Микола Куліш, а Лесь Курбас випустив на сцену, якої тепер бояться показати навіть у період „гласности". Цій дамочці у горлі стає таке ім'я, як Шевченко, а ще й Величко. А вона надає тон і смак у всьому, що діється в українській культурі. Так воно було і так воно і є. Колись було навіть краще. Бо на початках росіян в Україні було щось понад один мільйон. А тепер їх уже вдесятеро більше, понад десять мільйонів. Тож і тих чиновних дамочок, які все вирішують, більше. І все вирішується десь „там", і без дозволу „звідтам" не вільно нічого ні сказати, ні зробити. Ось прийшла справді заповітна катастрофа — Чорнобиль, а в Києві ішло народне гуляння, заплановане в Москві, під проводом майстра від „малоросійського гопака" Щербицького. І не було ніяких запобіжних дій, бо всі чекали, що перекаже оця дамочка „звідтам", що порішать „там", чекали директив з Москви, столиці вітчизни. Навіть в обличчі тотальної катастрофи, яка загрожує повним знищенням, український народ не сміє самий порішити про свій порятунок.

Перед півсторіччям Микола Хвильовий вигукнув з пересердя „Геть від Москви!" Сьогодні це гасло вже неактуальне. Треба було б хіба гукнути: Геть москалів з України! Становище, в якому опинилась Україна після 70-річної тотальної окупації таке, що їй небагато поможе запланована в Москві перебудова. Дискусія про реґабілітацію знищених письменників, та ще й у замкнених письменницьких конференціях, чи домагання відкрити там, чи там дитячий садок з українською мовою небагато поможуть. Український народ, як усі народи нашої землі, навіть оті найтемнішої колоніяльної Африки, мусять вийти з колоніяльної залежности і перебрати у свої руки право становити про своє життя і свою долю. Тоді і буде дзвеніти українська мова в Україні і буде зростати українська культура. І само життя набере повної вартости і вдоволення, бо його творитимуть самі господарі своєї землі, своїми умами і своїми руками. І тоді покажеться, якими недоречними усі ті вихвалювання старшого брата, що мовляв охоронив наш край від ворогів і врятував нас від загибелі. Немає більшого ворога, ніж отой старший брат, який володіє безмежними просторами своєї власної землі, та все ж посягнув і заволодів не тільки нашою територією, але відібрав у нас нашу історію, нашу культуру і нашу національну самобутність.

Клівленд і околиця!
В неділю, 15-го травня 1988 р., о год. 1-ій по пол. в залі ім. Митрополита Андрея Шептицького при 5720 Стейт Ровд, ПАРМА, Огайо
відбудуться
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу КЛІВЛЕНДСЬКОЇ ОКРУГИ
У Загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати та по два делеґати наступних Відділів:
18, 50, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240, 251, 291, 295, 328, 334, 336, 346, 358, 364.
Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.
ПРОГРАМА НАРАД
1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Вибір президії
3. Відчитання і прийняття протоколу попередніх Зборів
4. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір нової Управи;
7. Слово **УЛЯНИ ДЯЧУК**, головного касира УНСоюзу
8. Плян праці на біжучий рік
9. Внески і запити
10. Закриття Загальних Зборів

У зборах візьмуть участь:
Уляна Дячук, головний касир УНС
Тарас Шмаґала, головний радний УНС
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ
мґр Василь Піщинецький, голова

Завдання...

Закінчення зі стор. 2

осередки як в Европі, так і в Америці та Канаді. У деяких бібліотеках знаходяться дійсно „білі круки", як наприклад у музейній бібліотеці в Стемфорді, яка існує від 1935 року і її заснував другий з черги єпископ українців католиків в Америці св. п. Митрополит Константин Богачевський. Створення центральної бібліотеки, чи бодай загального каталогу, який давав би орієнтацію, де що знаходиться, дуже облегшило б нам працю.

Реасумуючи сказане, я хотів би підкреслити, що нам треба посилити нашу працю у користь української науки, доповнюючи те, що наші історики в підсовєтській Україні, не можуть зробити. І тут аж проситься навести слова патріярха української історичної науки проф. Михайла Грушевського, який, пишучи, вступне слово до 150-го тому Записок Наукового Товариства ім. Шевченка, немов дав дороговказ, що і як робити історикам у вільному світі. Ці пропам'ятні слова написані в квітні 1929 року.

Тодішню Галичину можна до певної міри порівняти до нашого положення у вільному світі, хоча може не стовідсотково, все таки певна аналогія існує. Грушевський вітав НТШ із появою 150-го тому Записок НТШ коротко перед розгромом української науки в Україні, що наступив в 1930-их роках, жертвою якого впав і сам Грушевський. Він чітко визначує ролю українських вчених поза Совєтською Україною. Ось його слова: „Вихід 150-го тому Записок Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові в 56-ті роковини існування Товариства і в 40-ий (приблизно) рік його перетворення в Товариство Наукове — се пам'ятна дата, не місцевого, львівського чи галицького, а всеукраїнського, можна навіть сказати всеслов'янського значення".

А далі Грушевський пише: „А тепер коли ми вже маємо і українську Академію з титулом, признану в сій ролі культурним світом, і українська культура розгортається на всі, чи майже всі ділянки людського життя від дитячого захисту і сільської ради до вищих державних установ, академічної опери, державного театру і т.п. і українське мистецтво, наука, культура стають невідмінними учасниками всякого роду світових вистав, конґресів і т.д., а культурну українську роботу сповняють не приватні, громадські, а державні установи Української Радянської Республіки, чи Товариство ім. Шевченка може вважати виповненою до краю свою історичну місію? Сконстатувавши здійснення всього того, що в невиразних обрисах, як дальші можливості носилося перед духовними очима його фундаторів, повідників 40-50 літ тому, може сказати собі 'Нині отпущаєш', і заспокоїтись на ролі наукового товариства місцевого значення, здавши важливіше на Всеукраїнську Академію та інші установи всеукраїнського значення? НІ, НІЯК! Товарство ім. Шевченка організуючи західньо-українські сили, виходячи в своїй роботі від проблеми історії західно-українських земель, обслуговуючи наукові потреби місцевого громадянства в сій сфері, не може бути заступлене науковими організаціями Радянської України якими б досвідченими і популяризаційними засобами вони не розпоряджали. А й проблеми загально-українського характеру дуже корисно і навіть необхідно бачити в аспекті взаємовідносин західних і східних земель, і самі взаємовідносини повинні обслідуватися під кутом зору Наддніпрянщини і Наддністрянщини, щоб про них можна було виробити собі об'єктивний суд.

Різні ділянки української культури, і так само — наукового досліду можуть розроблятися повніше і корисніше, то в нашім українськім центрі, то в Західньо-Українськім. Тому без титулу чи з титулом, що також може коли-небудь прийти ій на долю наша фактична західньо-українська академія повинна далі продовжувати свою шановну і заслужену працю. В можливо тіснім контакті, оскільки їм дозволяють зовнішні обставини, лишаючи на боці якінебудь рахунки етикету чи амбіції, нині дві академічні установи повинні йти далі в високім науковім змаганню, координуючи свою роботу в інтересах народу і вселюдства".

Треба взяти до уваги, що Грушевський писав свій привіт, — побажання до 150-го тому „Записок Наукового Товариства" в добі ще так званої українізації. Однак предчуваючи, що гряде розгром українського наукового і культурного життя, він виразно натякає на „зовнішні обставини", тому doрaджує провадити наукову роботу всеукраїнського значення.

Думки Грушевського можна цілком добре примінити до сучасних обставин. Нині українські вчені у вільному світі мусять виконувати працю всеукраїнського значення, бо її Київська Академія не може виконати так, як добро українського народу вимагає. Там нині не можна опрацювати з точними статистичними даними наші втрати, що їх зазнав український народ за час большевицької влади і всевлади Комуністичної партії з її центром в Москві, від 1920 років почавши. Тільки в останніх місяцях підносяться голоси протесту проти знищення нашої культури, проти русифікації Раніше тільки потайки діставались відомості про жахливі відносини та про нищення наших діячів науки і культури. Треба, отже, нам, українським історикам, у вільному світі по змозі зібрати всі матеріяли і видати, як історичний джерельний документ про наші втрати за час володіння комунізму і нацизму на наших землях. Це повинно бути щось в ролі книжки „Жнив Розпачу" Конквеста про голод аранжований Кремлем у 1930-их роках, чи до Мартирології наших Церков, що їх видав „Смолоскип" під редакцією Зінькевича.

Ще багато є в живих свідків зі Східньої і Західньої України, які могли б досить докладно дати інформації про наші втрати. Найновіші вихідці можуть докладно поінформувати про найновіші часи (Спомини і свідчення пок. Григоренка, Руденка, Шумука, Світличної та інших).

Кожна суспільна верства нашого народу понесла величезні врати від звичайних робітників починаючи, а відтак селян, куркулів, середняків, культурних діячів, письменників і науковців та політичних діячів.

Усі наші культурні і політичні діячі, які не виїхали на Захід були жорстоко винищені, як наприклад із Західньої України, Остап Луцький, Дмитро Левицький, Володимир Кузьмович, Володимир Старосольський, Д. Великанович, Ю. Целевич, К. Студинський та багато інших. Жорстоко були знищені церковні провідники з Митрополитом Української Православної Церкви Василем Липківським на чолі і Українська Католицька Церква, ціла ієрархії якої була арештована, з якої врятувався тільки Митрополит Йосиф Сліпий, згодом Кардинал і Патріярх та тисячі рядового духовенства світського і монашого. Це велике завдання українських істориків подбати, щоб ці жертви не пішли в забуття і велика відповідальність перед історією і поневоленою Батьківщиною.

Наснажені любов'ю до поневоленої Батьківщини мусимо залишити всякі непорозуміння, а усвідомити собі, що наш поневолений народ очікує від нас моральної підтримки. Нехай і ті, що тепер мучаться за правду в Україні і на засланнях, знають, що про них не забули.

Останній лист Михайла Гориня до редакції „Радянської України" — це наглядний доказ, якою важливою є наша праця на еміґрації для нашого народу. Тож об'єднані працюймо для добра української історичної науки, а воно буде добром цілого нашого народу. Ми даймо, як писав ще в 1937 році пок. проф. Кубійович, свою працю для добра української науки, а суспільство дасть нам змогу наші праці друкувати. Наша спільнота завжди щедра, коли треба дати на добру ціль, якщо видить в цьому користь для народу. Наглядним доказом зрозуміння великої цілі є видання Енциклопедії Українознавства, що її зфінансовано жертвенністю нашого громадянства. А сьогодні наша спільнота щедро підтримує Гарвардський Проєкт, який має стати важливим документом, що Київська Держава з її духовними скарбами є плодом генія українського народу.

Українська...

(Закінчення зі ст. 2)

окупантської нації. Багато дітей підпадає під впливи чужого довкілля в піонерських клюбах, де діти мають кращі харчі та іграшки, користають з дарових прогулянок, а в шкільному віці зі спортового вивінування, музичних і танкових курсів, а все оте спілкування відбувається чужою, а не рідною мовою. Так було вже в 1960 роках, як це влучно відмітив тоді Іван Дзюба в своїй студії „Інтернаціоналізм чи русифікація", наводячи розмову двох „українських мамаш": „Мой син із-за етого украінскаво язика нє пошол в школу. Он нєнавідєт учітєльніцу украінскаво язика". Он называєт єє 'бандєровка'. І так виросли і виростають дальше вислужники, які неначе яничари не люблять нічого рідного і тому служать ворогові. Таке то приниження української мови і не лише мови, але й культури і своєї гідности довело до спустошення, яке грізним мементом охопило українських „радянських письменників" на минулорічному, 1987 року з'їзді СУП.

Страдальна українська мати! Не допоможуть тобі „перебудова" і „гласність", бо треба було б перемінити свідомість і гідність!

А тут? Скільки матерів чує кожного тижня, а може й кожного дня: „Я не хочу ходити до школи українознавства, я не потребую української мови!" „Я американець, канадець, австралієць і бозна хто?" Не легке також завдання української матері в росіянні по чужих чужинах. Тому українські школи щораз то менші чисельно. Батькам часто жалко, що їх дитина „перевтомлюється" аж шість днів ходити до школи. А ми хіба не ходили шість разів до школи та й не мали авт, чи автобусів. То ж не жалійте українські матері своїх дітей, не мрійте про їх „велику кар'єру," бо що ж варта кар'єра, коли втратите свого сина чи дочку для свого народу? Українська стара приповідка каже: „Дитину ховати — це камінь глодати". Підійміть цей камінь-обов'язок і не зважаючи на усі камені, що їх кладе життя на вашому шляху, ваш найважливіший обов'язок — збереження своєї дитини для України.

У „Свободі" з дня 26-го лютого ц. р. був поміщений лист до редакції „Українська мама", що сердечно й приступно з'ясовує обов'язки української матері в росіянні. Тому треба дякувати і часто повторяти цінний для всієї еміґрації лист Ольги Шафаровської — Рудник, матері, що на чужині виконує добре свої материнські завдання — Матері Тисячоліття!

Українські Матері, відсвіжені й скріплені святкуваннями 1000-ліття Християнства, несіть гордо ваші щоденні завдання і виконуйте цей великий обов'язок збереження ваших синів і дочок для України, бо молоді матері — остання твердиня нашої національної свідомости! Наша матір ніколи не була „лялечкою", але, була захисником найціннішого скарбу — молодого покоління!

НЕ "Б", А "Т"

У „Свободі" з 6-го травня ц.р., на сторінці 4 у підписі під світлиною з прем'єри драматичної поеми І. Кочерги „Ярослав Мудрий" помилково подано Б. Певний, а має бути Т. Певний. — Ред.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin.
TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
(Handling and postage charges included) — $16.00.
New Jersey residents add 6% sales tax
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

● **ДО ВИНАЙМУ** ●
ПОМЕШКАННЯ в АСТОРІЇ
у двородинному домі на 2-му поверсі, близько до склепів і транспортації, чотири й пів кімнати; дорослі без дітей. Можна винайміти також місце в гаражі. Телефонувати треба в день і вечором на число
(718) 545-9020

ARKA Company Department Store
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОВНЯНІ ХУСТКИ, вишивані жіночі блюзочки, виш. обруси, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

REAL ESTATE
FOR SALE: NAPANOCH
5 bedroom house. Exl. cond. ... $97,000.00
Grocery Store. Ask. ... $55,000.00
7 room house — Reduc. ... $53,000.00
Many more.
Call (914) 626-3551 — BROKER

● **SERVICE** ●
UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

● **BUSINESS SERVICE** ●
ГРОШІ до СССР
1 РУБЕЛЬ
ВКЛЮЧАЄ ВСЕ
$2.10
(Включена доставa і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціни відповідають нинішньому курсові іноземної валюти і підлягають будь-яким оподаткуванням і змінам що можуть статися до вручення.
ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗИ.
ВСІ ПЛАТНОСТІ ПОВНІСТЮ ҐАРАНТОВАНІ.
ВАМ ПОСИЛАЄТЬСЯ РОЗПИСКА.
ЛІЦЕНЗОВАНІ І ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ЗАПОРУКОЮ.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est 1947

●**FUNERAL DIRECTORS**●
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y.
(718) 388-4416
HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
(516) 481-7460
24 HOURS A DAY

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбурґу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ і О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.